

İnsanlarda hastalığa sebep olan patojenlere ilişkin bilgiler

Lejyoneller nedir?

Lejyoneller insanlarda grip benzeri şikayetlerden ağır akciğer iltihabına kadar farklı hastalık tablolarına sebep olabilen bakterilerdir. Bunlar tüm dünyada görülen çevresel patojenlerdir ve yüzey sularında ve kaynak sularında doğal bileşen olarak az sayıda mevcuttur.

Lejyonellerin çoğalması için en uygun sıcaklıklar 25°C ve 45°C arasındaki sıcaklıklardır. 60°C'nin üzerinde ölürler ve 20°C'nin altında çoğalmaları neredeyse imkansızdır. Bu bakteriler, buralarda hakim olan sıcaklıklar sebebiyle özellikle binalardaki su boruları gibi yapay su sistemlerinde ideal büyüme koşulları bulurlar. Lejyoneller boru sistemlerinde bulunan tortu ve kalıntılarda çok rahat çoğalabilirler.

Lejyonella virüsleri nasıl bulaşır?

Patojen içeren su damlacıkları yoluyla

Patojenler atomize ve nebulize su aracılığıyla aktarılırlar. Patojen içeren damlacıklar havada yayılabilir ve teneffüs edilebilirler. Olası bulaşma kaynakları, duşlar, hava nemlendiricileri veya musluklar, soğutma kuleleri ve klima sistemleridir. Aynı şekilde yüzme havuzlarında da şelaleler, kaydıraklar veya jakuzi ve fiskiyeler aracılığıyla bulaşma riski mevcuttur.

İçme esnasında nadir durumlarda yutma sırasında suyun yanlışlıkla ciğerlere kaçması ile bulaşma gerçekleşebilir.

Önemli: Şu ana kadar insandan insana bulaşma vakası gözlemlenmemiştir!

Hastalarda ne gibi hastalık belirtileri görülür?

Lejyoneller insanlarda iki farklı hastalık tablosuna yol açmaktadır:

Lejyoner hastalığı/ Legionella Pnömonisi

Lejyoner hastalığı veya tıbbi adıyla: Legionella pnömonisi, akciğer iltihabının ağır bir türüdür. Çok hızlı bir şekilde göğüs ve baş ağrısı, öksürük, titreme nöbetleri ve 39°C ila 40,5°C arasında ateş oluşur. Ayrıca şiddetli zihin bulanıklığına kadar varabilen sersemleme hali de görülebilir. Bazen ishal ve kusmanın eşlik ettiği karın ağrıları ortaya çıkar. Zatürre genellikle ağır seyreder ve yaklaşık dört hafta sürer. Bu hastalık neredeyse her onuncu kişide ölümlerle sonuçlanabilmektedir.

Pontiac ateşi

Hastalığın bu türü Legionella pnömonisinden daha sık görülür ve akciğer iltihabı oluşmaksızın daha hafif seyreder. Bu hastalık ateş, huzursuzluk, baş ve eklem ağrıları gibi grip benzeri şikayetlerle başlar. Göğüs ağrısı ve öksürük de görülebilir. Buna karşın zihin bulanıklığı durumu daha nadirdir. Hastalık genellikle 2 ila 5 gün içinde kendiliğinden tamamen iyileşir. Geç komplikasyonlar ve ölüm olguları bildirilmemiştir.

Hastalığın kuluçka süresi ne kadardır ve bulaşıcılık ne kadar sürer?

Patojenle temas gerçekleştiikten 2 ila 10 gün sonra lejyoner hastalığına ilişkin ilk şikayetler ortaya çıkar. Pontiac ateşinin bulaşmasından ortaya çıkması arasında 5 saat ila yaklaşık 3 gün arasında, ortalama 1 ila 2 günlük bir süre bulunmaktadır.

Hastalık tablosundan bağımsız olarak hastalar bulaştırıcı değildir.

En fazla risk altında bulunan kişiler kimlerdir?

Özellikle savunma sistemi zayıf olan kişiler, yaşlılar ve sigara kullanan kişiler risk altındadır. Aynı zamanda vücudun savunma sistemini baskılayıcı ilaçlar kullanan kişiler de risk grubundadır. Bu kişilerde farklı komplikasyonlar daha sık görülmektedir, bu durumdan özellikle beyin ve böbrekler etkilenmektedir. Hastalık erkeklerde kadınlara oranla daha sık, çocuklarda ise nadiren görülür.

İnsanlarda hastalığa sebep olan patojenlere ilişkin bilgiler

Hastalık durumunda nelere dikkat etmeliyim?

- ▶ Lejyonellaların yol açtığı zatürre hastalıkları daima etkili antibiyotiklerle ve genellikle hastanede yatılı olarak tedavi edilmelidir.
- ▶ Pontiac ateşi vakalarında antibiyotik kullanımının hastalık seyri üzerinde genellikle bir etkisi yoktur. Genelde sadece ateş gibi şikayetler tedavi edilir.
- ▶ Salgınlarda enfeksiyonun yayılmasını önlemek için enfeksiyonun kaynağını bularak bunu ortadan kaldırmak önemlidir.

Kendimi nasıl koruyabilirim?

Lejyonellaların içme suyu tesisatlarının boru hatlarında çoğalmasını önlemek önemlidir.

İçme suyu tesisatlarının kurulması ve bakımları esnasında uyulması gereken özel teknik yasalar mevcuttur. İçme Suyu Yönetmeliği uyarınca büyük tesislerden, kamu binalarından ve ticari amaçlara hizmet eden tesislerden düzenli aralıklarla su örnekleri alınarak incelenmektedir. Belli bir lejyonella konsantrasyonunun tespit edilmesi halinde bu durum Sağlık Müdürlüğü'ne bildirilmelidir.

Lejyonella bakterilerinin bir binanın sıcak su tesisatlarında büyük miktarlarda çoğalmasını engellemek için aşağıda belirtilen **önlemler** yardımcı olabilir:

- ▶ Prensip olarak boru sistemlerinde ölü hatların oluşmasını engellemek ve böylece hatlarda su akımının durmasını önlemek için su hatları düzenli olarak kullanılmalıdır.
- ▶ Merkezi sıcak su ısıtma tesisatı ve deposu bulunan evlerde içme suyu ısıtıcısının regülatör ısısı en az 60°C'ye ayarlanmış olmalıdır. Su sıcaklıkları boru hatlarının hiçbir bölümünde 55 °C'nin altına düşmemelidir.

Lejyonella bakterilerine karşı bir aşı mevcut değildir.

Nerelerden bilgi edinebilirim?

Daha geniş bilgi için yerel Sağlık Müdürlüğü hizmetinizdedir. Lejyoneller bildirim yükümlülüğüne tabi olduğu için burada güncel durum ve hastalıklarla ilgili konulara ilişkin kapsamlı bilgiler bulunmaktadır.

Hastalık tablosuna ilişkin daha fazla teknik bilgi edinmek için Robert Koch Enstitüsü'nün sayfasını da (www.rki.de/legionellen) ziyaret edebilirsiniz.

Hijyen ile enfeksiyondan korunma konusuna ilişkin daha fazla bilgiye Sağlık Eğitimi Federal Merkezi'nin sayfasından (www.infektionsschutz.de) ulaşabilirsiniz.



STEMPEL

Yayımcı:
Federal Sağlık Eğitimi Merkezi, Köln.
Tüm hakları saklıdır.

Bundesverband der Ärztinnen und Ärzte des Öffentlichen Gesundheitsdienstes e.V. (Kamu Sağlık Hizmetleri Federal Doktorlar Birliği e.V.) ile işbirliği içinde ve Robert Koch Enstitüsü'nün danışmanlığı ile hazırlanmıştır.

Bu Kamu broşürü www.infektionsschutz.de adresindeki ana sayfadan ücretsiz olarak indirilebilir.

